

BESLUT

2017-10-20

Dnr: 17/01285

SAKEN

Aktuellt, SVT2, 2017-05-02, inslag om en nazistdemonstration; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inledningsvis i programmet sades bland annat följande.

Över 500 nazister som förnekar Förintelsen och hyllar Hitler demonstrerade i Falun.
Varför växer rörelsen och vilket hot utgör den för samhället?

I påannonseringen till inslaget sa programledaren följande.

Vid första maj igår, så demonstrerade drygt 500 nazister i Falun. Vid demonstrationen i Borlänge förra året så var de 350. Nazistiska Nordiska motståndsrörelsen [NMR] förnekar Förintelsen, hyllar Adolf Hitler. Och frågan är, vilket hot utgör de för samhället?

Därefter visades ett reportage där bland annat två företrädare för NMR intervjuades och sa att de var nationalsocialister. Reportaget följdes upp av ett studiosamtal med chefredaktören för tidningen Expo och ordföranden för Svenska kommittén mot antisemitism. Programledaren sa bland annat följande.

De hyllar nazismen. De hyllar Hitler. De förnekar Förintelsen. Men vi vet ju vad som hände historiskt sett. Miljoner judar gasades ihjäl. Dödades. Det är så otroligt svårt att förstå. Varför lockas människor till den här...? Alltså, hur kan de få medlemmar?

Ordföranden för Svenska kommittén mot antisemitism sa senare följande.

Det finns i Sverige ungefär 20 000 judar. Utan Förintelsen så hade de sannolikt varit fler, men de judarna som lever i Sverige, de har, väldigt många av dem har släktingar, vänner som vet precis vad det här handlar om. Som har stått framför nazisternas

gevär, eller kanske undkommit deras läger. Och när de människorna ser de här 570, så är det en... Det de upplever är naturligtvis, de vill döda oss. De ansluter sig till en idé som går ut på att döda judarna. Inte prata med judarna. Inte prata med svenskarna, utan där själva grundsockeln är att döda de här människorna. Det är det, de, judarna, måste känna när de ser det här.

Ordföranden sa därefter att samhället inte ska acceptera nazisternas rätt att demonstrera och inte heller deras hot. Chefredaktören sa att rättsstaten ska vara hårdare mot organisationer som NMR och förfölja dem till den grad det är rimligt utifrån de misstankegrader som finns.

ANMÄLNINGARNA

Anmälningarna innehåller sammanfattningsvis följande kritik mot inslaget.

- Det målade upp en bild av NMR som folkmördare, vilket borde ha fått bemötas.
- De inbjudna gästerna sa bland annat att samhället inte ska acceptera NMR:s rätt att demonstrera och att man ska förfölja NMR och andra grupper. De fick oemotsagda uttala sig om att inskränka den fria opinionsbildningen och yttrandefriheten.
- Programledaren piskade upp rädsla och hat.
- Förintelsen är inte alls ett faktum, utan en ganska svag hypotes som används av bland andra sionistiska intressen.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Sveriges Television (SVT) ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att SVT ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden samt granska myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna (8 § i sändningstillståndet). Denna skyldighet innebär enligt praxis att ett program eller inslag kan ha en kritisk infallsvinkel utan att strida mot kravet på opartiskhet. Med kommentarskyldigheten följer ett visst utrymme för värderande omdömen.

Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

De två gästerna var tillfälligt medverkande för vilka kraven på opartiskhet och saklighet kan ställas lägre än på företrädare för programföretaget. Deras uttalanden innebär inte att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet. Anmälarnas kritik i övrigt innebär inte heller att inslaget strider mot dessa krav.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens ordförande Henrik Jermsten efter föredragning av Rasmus Johansson.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Rasmus Johansson

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.